

Streekplan Gelderland 2005

Advies ten behoeve van de Notitie reikwijdte en detailniveau Strategische Milieubeoordeling

21 september 2004 / rapportnummer 1458-52

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

uw kenmerk
RE 2004.72183

uw brief
12 augustus 2004

ons kenmerk
1458-53/vB/wt

onderwerp
Advies ten behoeve van de Notitie reik-
wijdte en detailniveau Strategische Mili-
eubeoordeling Streekplan Gelderland
2005

doorkiesnummer
(030) 234 76 51

Utrecht,
21 september 2004

Geacht college ,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies uit te brengen ten behoeve van de Notitie reikwijdte en detailniveau Strategische Milieubeoordeling Streekplan Gelderland 2005. Overeenkomstig uw verzoek bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag nadere informatie over het vervolg van dit project krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. J.G.M. van Rhijn
Voorzitter van de werkgroep
Advies ten behoeve van de Notitie reikwijdte
en detailniveau Strategische Milieubeoorde-
ling Streekplan Gelderland 2005

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies ten behoeve van de Notitie reikwijdte en detailniveau
Strategische Milieubeoordeling Streekplan Gelderland 2005

Advies op grond van artikel 6 van de Europese richtlijn voor de beoordeling
van de milieugevolgen van bepaalde plannen en programma's

uitgebracht aan de Gedeputeerde Staten van Gelderland door de Commissie
voor

de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep Strategische Milieubeoordeling Streekplan Gelderland 2005,

de secretaris

N.v. Buren

dr. N.W.M. van Buren

de voorzitter

drs. J.G.M. van Rhijn

Utrecht, 21 september 2004

INHOUDSOPGAVE

1. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	1
2. INLEIDING	2
3. PROBLEEM-, EN DOELSTELLING, VIGEREND BELEID.....	2
3.1 Algemeen	2
3.2 Doelstelling en uitgangspunten	3
3.2.1 Doelstelling.....	3
3.2.2 Uitgangspunten	3
3.2.3 Beleidskader	4
3.3 Analyse van de huidige toestand.....	4
4. TE BEHANDELEN BELEIDSVOORNEMENS EN ALTERNATIEVEN	5
4.1 Selectiemethode	5
4.2 Generieke hoofdlijnen van het beleid	5
4.3 Gelderse regio's	7
4.3.1 KAN.....	7
4.3.2 Stedendriehoek	8
4.3.3 WERV/Vallei.....	9
4.3.4 Noord-Veluwe.....	9
4.3.5 Achterhoek	10
4.3.6 Rivierenland.....	10
5. MILIEUGEVOLGEN	11
5.1 Algemeen	11
5.2 Toetsingskader.....	11
5.3 Aspecten	11
6. LEEMTEN IN KENNIS	13
7. VERGELIJKING OF BEOORDELING VAN PROJECTEN EN HUN MOGELIJKE ALTERNATIEVEN	13
8. MONITORING EN EVALUATIE.....	13
9. VORM EN PRESENTATIE.....	14

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 12 augustus 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Projectgegevens

1. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie constateert dat de provincie ervoor kiest in het streekplan alleen bestuurlijke hoofdlijnen vast te leggen en geen concrete plannen of zones voor projecten aan te geven. Daarom adviseert de Commissie een samenhangend en afgewogen regionaal kader te ontwikkelen waaraan de latere concrete projecten moeten worden getoetst. Dit kader heeft betrekking op de blauw-groene functies (bodem, water, reliëf, landschap, cultuurhistorie en de daarvan afhankelijke natuurwaarden) en het netwerk van verbindingen. Dit kader wordt opgebouwd via de lagenbenadering en met behulp van de criteria uit de verschillende beleidsplannen (zoals milieubeleidsplan, waterhuishoudingplan en dergelijke).

Daarnaast komen er uit de regio's reeds concrete plannen. In dit advies geeft de Commissie een aantal selectiecriteria op basis waarvan nagegaan kan worden of deze plannen in het Milieurapport op hun milieueffecten beoordeeld zouden moeten worden.

Voor windmolens, regionale bedrijventerreinen, woningbouwlocaties, glastuinbouw en floodreliëfwerken wil de provincie wel zoekzones aanwijzen. Tevens wordt een concrete beleidsbeslissing genomen over een zandwinninglocatie.

De Commissie geeft een mogelijk toetsingskader voor de effecten van de concrete plannen uit de regio's, de zoekzones en de concrete beleidsbeslissing van de provincie.

De Commissie adviseert het detailniveau van het Milieurapport af te stemmen op het detailniveau van het streekplan.

2. INLEIDING

De provincie Gelderland zal in 2005 een nieuw streekplan voor het provinciale grondgebied vaststellen. Op grond van de Europese Richtlijn 2001/42/EG¹ wordt daarbij een Strategische milieubeoordeling (SMB)² gedaan. Deze milieubeoordeling dient zich te richten op onderdelen van het streekplan die:

- een kader vormen voor komende milieueffectrapportage(m.e.r.)(beoordelings)plichtige projecten;
- significante gevolgen kunnen hebben voor Vogel- en Habitatrichtlijngebieden.

Bij brief van 12 augustus 2004³ is de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen Milieurapport⁴ met het verzoek dit advies in concept vóór 20 september af te ronden ten behoeve van een bespreking met vertegenwoordigers van het bevoegde gezag. Onderhavig advies is opgesteld door een werkgroep⁵ van de Commissie voor de m.e.r., die optreedt namens de Commissie en verder wordt aangeduid als 'de Commissie'. Voor het opstellen van het advies is gebruik gemaakt van de Hoofdpijnennota voor het Streekplan van 16 maart 2004. Bij het opstellen van het advies is rekening gehouden met de inhoudseisen, zoals die zijn opgenomen in artikel 5 van de SMB richtlijn.

Dit advies is op zeer korte termijn tot stand gekomen. De Commissie heeft derhalve niet de mogelijkheid gehad zaken te verifiëren of nader te onderzoeken in achterliggende literatuur. Dit betekent dat dit advies gelezen moet worden als een reactie op de Hoofdpijnennota en dat sommige gevraagde informatie mogelijk al gegeven wordt in bestaande onderzoeken of stukken.

3. PROBLEEM-, EN DOELSTELLING, VIGEREND BELEID

3.1 Algemeen

De Commissie constateert dat de provincie ervoor kiest in het streekplan alleen bestuurlijke hoofdlijnen vast te leggen en geen concrete plannen of zones voor projecten aan te geven. Daarom adviseert de Commissie een samenhangend en afgewogen regionaal kader te ontwikkelen waaraan de latere concrete projecten moeten worden getoetst. Dit kader heeft betrekking op de blauwgroene functies (bodem, water, reliëf, landschap, cultuurhistorie en de daarvan afhankelijke natuurwaarden) en het netwerk van verbindingen. Dit kader wordt opgebouwd via de lagenbenadering en met behulp van de criteria uit de verschillende beleidsplannen (zoals milieubeleidsplan, waterhuishoudingplan en dergelijke).

Daarnaast komen er uit de regio's reeds concrete plannen. In dit advies geeft de Commissie een aantal selectiecriteria op basis waarvan nagegaan kan worden of deze plannen in het Milieurapport op hun milieueffecten beoordeeld zouden moeten worden.

¹ Nederlandse regelgeving was ten tijde van het opstellen van dit advies in voorbereiding en zal waarschijnlijk medio 2005 zijn geïmplementeerd. Daarom is op dit moment de Europese regelgeving nog bepalend.

² Strategische milieubeoordeling is de procedure, vergelijkbaar met milieueffectrapportage.

³ Zie bijlage 2.

⁴ Milieurapport is het te maken document vergelijkbaar met het milieueffectrapport.

⁵ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en verdere projectgegevens.

Voor windmolens, regionale bedrijventerreinen, woningbouwlocaties, glas-tuinbouw en floodreliëfwerken wil de provincie wel zoekzones aanwijzen. Tevens wordt een concrete beleidsbeslissing genomen over een zandwinninglocatie.

De Commissie geeft een mogelijk toetsingskader voor de effecten van de concrete plannen uit de regio's, de zoekzones en de concrete beleidsbeslissing van de provincie.

De Commissie constateert daarnaast dat infrastructurele projecten niet onder de SMB worden gebracht. Zij gaat ervan uit dat deze wel in de lagenbenadering worden verdisconteerd en voor zover van toepassing wel bij onder de SMB gebrachte projecten zullen worden meegenomen.

3.2 Doelstelling en uitgangspunten

3.2.1 Doelstelling

De hoofddoelstelling van het Gelders beleid voor de periode 2005-2015 is volgens de Hoofdlijnnota "de ruimtebehoefte zorgvuldig te accommoderen en te bevorderen dat publieke en private partijen de benodigde ruimte vinden op een wijze die meervoudig ruimtegebruik stimuleert en regionale verscheidenheid, identiteit en ruimtelijke kenmerken versterkt."

De Commissie constateert dat de provincie er niet voor kiest in dit streekplan uitgewerkte projecties op te nemen van toekomstig ruimtebeslag. Zij acht het evenwel van belang dat wel enige indicatie (desnoods met ruime marges) wordt gegeven van de aard en omvang van ruimtebehoefte⁶ voor de periode 2005 -2015.

3.2.2 Uitgangspunten

In de Hoofdlijnnota wordt aangegeven dat er kaarten komen voor de ruimtelijke kwaliteit en de groen/blauwe basis en dat het ruimtelijke beleid zal worden gebaseerd op een lagenbenadering, waardoor bodem, water en bereikbaarheid sterker sturend worden dan voorheen.

- Geef een onderbouwing van deze kaarten (in het bijzonder de kaart van de groen/blauwe basis) vanuit een systeembeschrijving van het Gelders grondgebied waarin bodem, water natuur en landschap (cultuurhistorie) met elkaar in verband worden gebracht. Maak hierbij gebruik van:
 - wat belangrijke kenmerken zijn in de lagen;
 - welke condities worden gesteld aan bovenliggende lagen (zie § 3.3);
 - waar hierin knelpunten zitten of zich ontwikkelen (zie § 3.3);
 - waarin kansen liggen voor ontwikkelingen om kwaliteiten te verbeteren (benutten van potenties);
 - welke knelpunten en kansen provinciaal van belang zijn.
- Geef aan wat de kwaliteit en capaciteit van de bestaande weginfrastructuur is, om te kunnen toetsen of de regionale verstedelijkingsvoorstellen realistisch zijn.

⁶ In de Hoofdlijnnota wordt voor de woningbouwproductie een getal genoemd van 107.400 woningen. Dit betreft het aantal woningen dat nodig is om in 2015 alle tekorten te hebben opgevuld. Tekorten worden gesignaleerd in centrum-milieus en de groen-dorps/landelijke sfeer.

3.2.3

Beleidskader

Niet alleen vanuit de lagenbenadering worden randvoorwaarden gesteld ook vanuit de onderstaande beleidsplannen dient te worden aangegeven welke randvoorwaarden in het kader moeten worden opgenomen. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Provinciale plannen: Provinciaal Verkeer- en vervoersplan 2, het Gelders Milieubeleidsplan 3, het Waterhuishoudingplan 3, het Sociaal-economisch beleidsplan, de Reconstructieplannen, Milieubeleidsplan;
- Rijksplannen: Nota Ruimte en de nota Mobiliteit (hierbij moet worden aangegeven hoe toekomstvast het vigerend provinciaal beleid is in het licht van deze aankomende nota's en richtlijnen en in hoeverre het streekplan voldoende flexibiliteit bezit om in te kunnen spelen op deze nota's);
- Europese regelgeving: Vogel- en Habitatrichtlijn, Kader Richtlijn Water.

Formuleer aan de hand van dit overzicht aanvullende concrete milieucriteria waaraan de concrete plannen worden getoetst.

Uit bovenstaande analyse (§ 3.2.2 en 3.2.3) dient duidelijk te worden welke wettelijke en/of beleidsmatige randvoorwaarden voor bepaalde gebieden gelden, welke kansen er liggen en welke belemmeringen of knelpunten er zijn. Deze moeten worden opgenomen in het kader waaraan de concrete plannen moeten worden getoetst.

3.3

Analyse van de huidige toestand

De Commissie acht het niet zinvol om de bestaande situatie van het milieu en de mogelijke ontwikkeling daarvan te laten uitwerken als het plan of programma niet wordt uitgevoerd. De analyse zoals hieronder beschreven is een voldoende basis om toekomstige knelpunten in milieu en ruimtelijke ordening aan te geven.

Voor de analyse dient het volgende te worden uitgewerkt:

- Geef aan waar normen en streefwaarden van vigerend beleid (zullen) worden overschreden of doelstellingen van het vigerend beleid (nog) niet worden gehaald.
- Ga daarbij tenminste in op: natuurdoelen en realisering EHS, chemische en ecologische oppervlaktewaterkwaliteit (KRW art 5 rapportage), waterafvoer en waterbergingsopgave (WB21-stroomgebiedsvisie), verdrogingsbeleid en grondwaterkwaliteit, ammoniakdepositie in natuurgebieden, knelpunten geluid, externe veiligheid.
- Besteed niet alleen aandacht aan knelpunten in de zin van onder- of overschrijding van normen, maar ook aan potenties, i.e. situaties die perspectiefrijk zijn voor kwaliteitsgroei door ontwikkeling.
- Geef een beschrijving van de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden in het plangebied en benedenstrooms beïnvloede gebieden, waarin expliciet wordt ingegaan op de soorten en habitattypen waarop de aanwijzing is gebaseerd. Signaleer aan de hand van de gegevens uit de systeemanalyse waar bedreigingen zijn voor het goed functioneren van deze gebieden.

4. TE BEHANDELEN BELEIDSVOORNEMENS EN ALTERNATIEVEN

4.1 Selectiemethode

Aan de hand van Hoofdlijnennota voor het streekplan moet worden nagegaan welke belangrijke en milieurelevante beleidsvoornemens bij deze planvaststelling vastgesteld worden. Op dergelijke provinciale besluiten kan het Milieurapport zich verder toespitsen. Bij de selectie spelen de volgende criteria een rol:

- Criterium 1: Wordt er nieuw provinciaal beleid ontwikkeld? (Soms kan ook het vasthouden aan eerdere beleid milieurelevant zijn, zeker wanneer dit beleid omstreden zou zijn.)
- Criterium 2: Schept dit beleidsvoornemen een kader voor latere m.e.r.-plichtige besluiten?
- Criterium 3: Is dit beleidsvoornemen voldoende concreet op het niveau van een streekplan voor een milieubeoordeling, ofwel, zijn de milieugevolgen van het beleid en de alternatieven in beeld te brengen op het niveau van een streekplan?
- Criterium 4: Is het beleidsvoornemen discutabel of ligt het maatschappelijk gevoelig en zijn er alternatieven met andere milieugevolgen, ofwel ligt er een echte keuze voor?
- Criterium 5: Is voor uitvoering van het beleidsvoornemen de procedure van een Passende beoordeling nodig in het streekplan?
- Criterium 6: Weeg ook af: Is er al een milieubeoordeling voor dit beleidsvoornemen uitgevoerd of wordt dat al uitgevoerd bij een ander besluitvormingstraject? Geadviseerd wordt deze projecten te toetsen aan het toetsingskader.

Het Milieurapport dient voor een selectie (met dit soort criteria) van beleidsvoornemens de alternatieven en milieugevolgen nader in beeld te brengen ter onderbouwing van de besluitvorming over het plan.

In de Hoofdlijnennota worden diverse beleidsconclusies geformuleerd. Deze kunnen worden opgevat als beleidsvoornemens zoals hierboven genoemd. Daartoe worden allereerst de hoofdpunten uit de Hoofdlijnennota weergegeven (zie § 4.2). In dit advies wordt aangegeven welke van die beleidsconclusies voldoende relevant geacht worden voor behandeling in het Milieurapport.

4.2 Generieke hoofdlijnen van het beleid

Bijgesteld verstedelijkingsbeleid

Een van de belangrijkste punten uit het voorgenomen streekplanbeleid is een bijgestelde visie op het verstedelijkingsbeleid dat met de volgende punten wordt gekarakteriseerd:

- De scherpe tegenstelling tussen stad en platteland wordt losgelaten.
- Om bij te dragen aan de vitaliteit van het platteland wordt ruimte gegeven voor woon- en werkfuncties, allereerst door bewoning en niet-agrarische bedrijvigheid toe te staan in vrijkomende agrarische bebouwing, in de tweede plaats door selectief ruimte te creëren voor nieuwe losliggende woon/werklocaties in het landelijke gebied, wanneer er onvoldoende ruimte is voor inbreiding⁷.

⁷ Zie blz. 32 Hoofdlijnennota.

- Herstructurering en transformatie van stedelijke gebieden wordt belangrijk geacht. Het streven is om met de gemeenten af te spreken welk percentage van de verstedelijkingsopgave door inbreiding wordt gerealiseerd.
- Het merendeel⁸ van de verstedelijking zal echter moeten worden gerealiseerd in de bundelingsgebieden rondom de stedelijke netwerken die in overleg met de gemeenten worden aangewezen.
- Binnen de stedelijke netwerken wordt geen hiërarchisch onderscheid meer gemaakt tussen de kernen: in onderlinge afstemming kan in de bouwopgave worden voorzien.
- De provincie geeft geen kwantitatieve sturing meer aan het woningbouwprogramma door contingentering.
- Voor bedrijvigheid wordt gezocht naar concentratie. Ruimte voor bovenregionale bedrijvigheid wordt gezocht in de stedelijke netwerken en centra/netwerken. Gemeenten worden gestimuleerd gezamenlijke bedrijventerreinen te ontwikkelen voor lokale behoefte en aard.

Beleidsvoornemens overige functies

- De EHS, de natuurparels met hoofdfunctie *natuur* en de gebieden met stapeling van *cultuurhistorische waarden* worden vastgelegd in de blauw-groene basis en daarmee gevrijwaard van verstedelijking⁹, voor de overige EHS-onderdelen en natuurparels wordt nagegaan of ze ook een hoofdfunctie natuur krijgen, dan wel een dubbelbestemming.
- De natte natuur van de hoogste ecologische waarde en begrensde regionale waterbergingsgebieden worden planologisch beschermd onder meer door opneming op de groen/blauwe basis.
- Het beleid is erop gericht te stimuleren dat de *regionale waterberging* zo spoedig mogelijk wordt begrensd voor zover dat nog niet is gebeurd.
- Het gebied dat ligt binnen het project *Ruimte voor de Rivier* wordt voorlopig gereserveerd. Later kan streekplanwijziging nodig zijn.
- De *landbouwontwikkelingsgebieden* uit de Reconstructiegebieden worden in het streekplan vastgelegd.
- Als projectlocaties voor *glastuinbouw* blijven Bergerden en Bommelerwaard gehandhaafd. De mogelijkheden voor lokale hervestiging worden versoepeld in die zin dat winst voor natuur, landschap en water ook een overweging kan zijn. Teeltondersteunende voorzieningen worden behandeld als glastuinbouw.
- Het beleid voor *recreatie* op het Centraal Veluws Natuurgebied wordt doorgezet: geconcentreerde groei van bestaande bedrijven op aangewezen locatie is mogelijk, elders moet het ruimtebeslag afnemen. Voor het overige kan uitbreiding van recreatie plaatsvinden in regionaal afgestemde zoekzones. Leisure wordt beschouwd als een stedelijke voorziening.
- Voor *zandwinning* wordt een concrete beleidsbeslissing genomen betreffende een locatie in de provincie.
- Er worden zoekzones voor de plaatsing van *windturbines* aangewezen.

Aanbevelingen voor het Milieurapport

Aangezien in het streekplan slechts de algemene beleidslijnen worden aangegeven (zoals het hiervoor aangegeven verstedelijkingsbeleid) zullen deze voor zover van toepassing verder geconcretiseerd worden in het regiobeleid.

⁸ Het aandeel van de woningvoorraad in de bundelingsgebieden mag niet afnemen.

⁹ Hergebruik van vrijgekomen gebouwen voor landelijk wonen en gebiedsgebonden, niet-agrarische werkfuncties is overigens ook mogelijk in de groen/blauwe basis.

Daar waar deze concretisering niet plaats vindt en/of zoekzones worden aangegeven voor functieveranderingen van provinciaal belang adviseert de Commissie het Milieurapport een onderbouwing en afweging van die zoekzones te laten bevatten. Dit kan vanwege regiogrensoverschrijdende of vanwege accumulerende of onderling versterkende effecten. Dit geldt zeker wanneer die zoekzone kaderstellend is voor een m.e.r.-plichtig project of wanneer invloed wordt verwacht op Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Dit geldt met name voor:

- zoekzones grootschalige bedrijventerreinen, voor zover niet op regionaal niveau in SMB geanalyseerd;
- zoekzones verstedelijking, voor zover niet op regionaal niveau in SMB geanalyseerd;
- zoekzones glastuinbouw, voor zover niet op regionaal niveau in SMB geanalyseerd;
- 75 zoekzones windturbines;
- zoekzones waterberging in regionale watersystemen die buiten de reconstructiegebieden Achterhoek en Liemers, Veluwe en Vallei vallen;
- concrete beleidsbeslissing over een zandwinninglocatie.

4.3 Gelderse regio's

De provincie heeft de regio's de gelegenheid gegeven om regiovisies op te stellen als basis voor het vast te stellen streekplan. Soms worden in de regio's ook strategische milieubeoordelingen gedaan. Dan is afstemming gewenst om dubbel werk te voorkomen. Overigens kan het dienstig zijn om juist op provinciaal niveau de synergetische en/of regio-overstijgende effecten van verschillende op zich beoordeelde regionale initiatieven te beoordelen.

Hieronder wordt per regio aangegeven welke beleidsvoornemens zich lenen voor afweging en onderbouwing (mede in vorm van alternatieven) in het Milieurapport bij het streekplan.

Tevens adviseert de Commissie een duidelijke relatie te maken met het kader dat in hoofdstuk 3 is gevraagd uit te werken.

De provincie heeft aangegeven dat de Hoofdlijnennota zorgt voor een dynamisch beleidsproces. Er zijn volop contacten met de regio waardoor afwegingen en onderbouwingen in ontwikkeling zijn. Een dergelijk proces vraagt van de initiatiefnemer een extra zorgvuldige vastlegging van de 'uitgangspunten en beleidsvoornemens' die aan de SMB worden onderworpen.

4.3.1 **KAN**

Er is een Regionale Structuurvisie opgesteld die wordt gebruikt als bouwsteen voor het streekplan en een nieuw Regionaal Structuurplan. Daaruit blijkt dat er in het Knooppunt Arnhem-Nijmegen voorlopig geen behoefte is aan grote nieuwe locaties voor wonen en werken.

De belangrijkste beleidsvoornemens staan met toelichting in onderstaande tabel.

Beleidsvoornemen	SMB	toelichting
Transformatie stedelijk gebied accommoderen	-	Transformatie zal in het algemeen waarschijnlijk een positief effect hebben en niet-transformeren is een weinig interessante keuze.
Recreatie rond sterlocatie Arnhem-Noord	+	Ontwikkeling transferium.
Transformatie van het landelijke gebied verder uitwerken	-	Geen kaderstelling in streekplan, mogelijk wel in RSP.
Begrenzen waterbergingsgebieden en rivierretentie	+	Afweging en onderbouwing opnemen in Milieurapport vanwege omstreden karakter van besluit; waarschijnlijk geen relatie met Passende beoordeling, mogelijk soms toekomstige m.e.r.-plicht
Glastuinbouw in Kamervoort	+	Locatieonderbouwing en afweging.
Reservering voor derde Waaloverschrijdende verbinding	-	Is al m.e.r. voor gedaan.
Zoekzones regionale bedrijvigheid langs de A12/A15/A73.	-	Wordt in een later stadium SMB voor gedaan bij RSP.

Verder adviseert de Commissie aan te geven:

- dat er bij het Regionale Structuurplan een SMB voor eventuele concrete beleidsbeslissingen wordt gedaan en hoe de verdere afstemming is tussen het streekplan en het Regionale Structuurplan;
- of er in het Regionale Structuurplan nog ruimtelijke ontwikkelingen worden vastgelegd die m.e.r.(beoordelings)plichtig zijn (grotere woonlocaties, bedrijventerreinen, recreatiegebieden, waterberging, regionair).

4.3.2 Stedendriehoek

Voor het bundelingsgebied van de stedendriehoek wordt op dit moment SMB gedaan. Geef aan hoe de verhouding gaat liggen met de SMB streekplan en wie het voortouw gaat nemen.

Beleidsvoornemen	SMB	Toelichting
Verstedelijking realiseren binnen bundelingsgebied	+	In deze en in regionale SMB aan de orde (verstedelijkingsopgave in de huidige SMB, locaties in de regionale SMB).
IJsselsprongen ontwikkelen in samenhang met bypasses	-	Wordt in regionale SMB gedaan.
Regionale positie voor Lochem wat betreft werken	-	Kleinschalig bedrijventerrein, derhalve niet relevant
Beschermen en ontwikkelen van Centraal Veluws Natuurgebied als eenheid	-	Alternatieven niet interessant
Behouden van karakteristieke open gebieden	-	Alternatieven niet interessant

Hervestiging glastuinbouw in aan te wijzen projectgebied	+	Locatie of zoekgebied motiveren en afwegen, indien substantieel gebied.
Kleinschalige extensieve woonlandschappen ontwikkelen als toevoegingen aan de regionale woningmarkt	+ ¹⁰	De provincie wil hier alleen dat vrijkomende agrarische bebouwing wordt gebruikt. Hier is dus een conflictpunt.

4.3.3 WERV/Vallei

Bij deze regio geldt met name dat de meeste effecten over de regio/provinciegrens heen gaan. Dit is van belang bij de effectbepaling.

Beleidsvoornemen	SMB	toelichting
Bundeling van de verstedelijkingsopgave in het interprovinciaal stedelijk netwerk met het centrumgebied Veenendaal, Veenendaal-De Klomp, stationsgebied Ede, Barneveld en Nijkerk als knooppuntlocaties	+	Ligging en begrenzing op hoofdlijnen afwegen en onderbouwen.
Grootschalig bedrijventerrein Barneveld, uitbreiding Harselaar-Zuid I en II	+	Ligging en begrenzing op hoofdlijnen afwegen en onderbouwen.
Omleiding Voorthuizen	-	Wordt m.e.r. voor gedaan.
Samenhang tussen ruimtelijke ontwikkelingen en de dragerfunctie van de beken, natuur-, landschap- en waterfunctie van Binnenveld	-	Functieveranderingen van een te lage omvang.

4.3.4 Noord-Veluwe

De provincie geeft in de Hoofdlijnennota aan op diverse punten van mening te verschillen met de regiogemeenten over de toekomstige ontwikkeling van dit gebied. Dat geeft aanleiding deze punten in de SMB mee te nemen.

Beleidsvoornemen	SMB	toelichting
Beschermen en ontwikkelen van Centraal Veluws Natuurgebied als eenheid	-	Geen kaderstellend besluit dat zich leent voor deze SMB.
Behouden van karakteristieke open gebieden	-	Idem
Versterken van de centrale positie van Harderwijk	-	Geen voorzienbare grote ruimtelijke implicaties.
Stimulering van de recreatiesector door groei-krimpbeleid	-	Alternatieven niet interessant

¹⁰ Hierbij zijn met name de regiogrensoverschrijdende en/of accumulerende en/of onderling versterkende effecten interessant.

Aangeven van zoekzones voor meer gespreide uitwerking van een deel van de verstedelijkingsopgave	+	Aard en omvang gering. Echter regio en provincie verschillen hier van mening. Dit zou een argument kunnen zijn om SMB uit te voeren
Voor zover mogelijk aangeven van (zoek)gebieden voor waterberging, natte natuur en vrijwaring van de Randmeerzone	-	Voor waterberging al vastgelegd in Reconstructieplan. Vrijwaring Randmeerzone is studie gestart. Eventueel later door V&W of door provincie SMB.

4.3.5

Achterhoek

Beleidsvoornemen	SMB	toelichting
Handhaven van centrale positie van Doetinchem e.o. ondermeer om te voorzien in behoefte aan centrumstedelijk wonen	-	geen kaderstellende besluiten
Grootschalig bedrijventerrein Doetinchem-Wehl	+	Ligging en begrenzing op hoofdlijnen afwegen en onderbouwen.
Ontwikkelen van een gedifferentieerd beleid voor wonen en niet-agrarische werkgelegenheid in het buitengebied op basis van staalkaart	-	Bij streekplanuitwerking pas inzicht of er sprake is van zoekzones. Mogelijk in een later stadium SMB.
Ontwikkelen nieuwe economische dragers voor platteland op gebied van recreatie en toerisme	-	idem
Herstructurering en transformatie stedenband langs Oude IJssel	-	Alternatieven op een te laag detailniveau.
Ontwikkelen concept voor dragerzone A18	-	Pas op termijn aan de orde

4.3.6

Rivierenland

Beleidsvoornemen	SMB	toelichting
Handhaven centrale positie van Tiel	-	Geen kaderstellend besluit
Behouden en versterken van landschappelijke contrasten en identiteiten	-	Geen interessante alternatieven.
Hervestiging glastuinbouw rond Tuil (Neerrijnen)	+	Indien nieuwe locatiekeuze, dan afwegen en onderbouwen.
Opname regionaal plan Bommerwaard in streekplan	-	Reeds vastgesteld beleid.
Wonen rond de kernen via concept organisch groeien (experiment met aangepast contourenbeleid)	-	Geen kaderstellend besluit.

Uitbreiding regionale bedrijvigheid in zoekruimte tussen Tiel en Geldermalsen en grootschalig bedrijventerrein Tiel Medel II	+	Ligging en begrenzing op hoofdlijnen afwegen en onderbouwen.
Behoud open gebieden tussen Culemborg, Deil en Zaltbommel	-	Alternatieven niet interessant

5. MILIEUGEVOLGEN

5.1 Algemeen

De milieugevolgen dienen beschreven te worden voor de zoekzones in het streekplan en de onderwerpen uit de regio's die als SMB-plichtig zijn aange-merkt.

5.2 Toetsingskader

- Pas het niveau van de beschrijving aan op het detailniveau dat voor een SMB en streekplan gewenst is.
- Het milieutoetsingskader kan worden gebaseerd op de belangrijkste beleidsdoelstellingen en uitgangspunten hoofdstuk 3.
- Concretiseer deze zo, dat op basis daarvan kan worden getoetst of (en zo ja, in welke mate) het voornemen bijdraagt dan wel afbreuk doet aan realisering van de doelstelling en past binnen de randvoorwaarden.
- Construeer een beknopte lijst toetsingscriteria van ongeveer gelijk gewicht (onder meer door clustering van subcriteria)¹¹, of geef een beschouwing over gewichten.
- De beoordeling van alternatieven aan de hand van dit toetsingskader geldt tevens als effectbeschrijving.
- Werk met name die effecten uit die op provinciaal/regionaal niveau gelden en die later in de m.e.r. niet worden uitgewerkt.

5.3 Aspecten

Hieronder volgt daartoe een overzicht van aspecten die in de meeste gevallen aan de orde zullen zijn.

- aantasting/ontwikkeling natuurwaarden
toetsing aan Natuurbeschermingswet- en regelgeving¹² (houd daarbij rekening met externe werking en cumulatieve effecten), ammoniakdepositie in natuurgebieden
- aantasting/verbetering waterhuishouding

¹¹ Zo kunnen geluidhinder, lucht, risico en verkeersveiligheid worden gecombineerd tot hinder aspecten in het woonmilieu en aantasting van stiltegebieden meegewogen bij de effecten voor vogels.

¹² Gebiedsbescherming: Vogel- en Habitatrichtlijngebieden, Natuurbeschermingsgebieden. Soortbescherming: Flora- en faunawet. Er hoeft geen volledige passende beoordeling te worden uitgevoerd. Ga wel na of de voorgestelde alternatieven niet bij voorbaat al duidelijk in strijd zijn met het regime.

chemische en ecologische oppervlaktewaterkwaliteit (KRW art 5 rapportage), waterafvoer en waterbergingsopgave (WB21-stroomgebiedsvisie), verdrogingsbeleid en grondwaterkwaliteit

- aantasting van milieubeschermingsgebieden, zoals bodembeschermingsgebieden, stiltegebieden etc.
- aantasting aardkundige waarden en archeologisch erfgoed
let op de doorwerking van het Verdrag van Malta.
- aantasting/ontwikkeling cultuurhistorische en landschappelijke waarden open gebieden, landschappelijke eenheden, aaneengroeien van kernen, identiteit, Nota Belverdere
- tegengaan van hinder in het woonmilieu
gezamenlijke beoordeling van geluid, lucht, externe veiligheid en verkeershinder (barrièrewerking) en -veiligheid
- reguleren van de mobiliteit
efficiëntie in belasting van het wegennet (intensiteit/capaciteit ratio), benodigde wegaanpassing, beïnvloeding modal split, (woon-werkbalans)
- externe effecten
ga na of er eventueel nog effecten buiten de provincie/regio zijn (benedenstrooms gelegen beïnvloede gebieden)

De onderstaande aspecten zijn in het kader van de SMB niet verplicht maar kunnen mogelijk wel bijdragen aan het inzichtelijk maken van de uiteindelijke keuzes. Derhalve adviseert de Commissie na te gaan of deze aspecten relevant zijn voor het Milieurapport.

- stuurbaarheid, toekomstwaarde
stuurbaarheid: risico dat het resultaat anders wordt dan de bedoeling was
flexibiliteit bij onvoorziene ontwikkelingen bijvoorbeeld op de woningmarkt, schade bij tussentijds afbreken van ingezette ontwikkeling
mate waarin de ingezette ontwikkeling op de langere termijn is door te zetten, toekomstwaarde
- verbeteren van de leefbaarheid
aansluiting op woonwensen in de regio, invloed op draagvlak voorzieningen in kleine kernen, verbetering van de recreatieve mogelijkheden voor de bewoners
- afgeleide ruimtelijke ordeningseffecten (voor zover van betekenis)
werkgelegenheid, landbouw
- kosten en investeringen
aanleg nieuwe infrastructuur/nutsvoorzieningen

6. LEEMTEN IN KENNIS

Geef aan over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Spits deze inventarisatie toe op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in de verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Beschrijf welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is.

In het Milieurapport moet duidelijk worden gemaakt welke consequenties de leemten en onzekerheden hebben voor het besluit. Geef een indicatie in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie.

7. VERGELIJKING OF BEOORDELING VAN PROJECTEN EN HUN MOGELIJKE ALTERNATIEVEN

De projecten en hun mogelijke alternatieven worden getoetst op het toetsingskader op basis van (milieu)doelen en uitgangspunten of op gevolgen. Hierbij moet duidelijk worden welke voorwaarden nodig zijn voor de beleidvoornemens om zoveel mogelijk kansen te benutten, knelpunten op te lossen en nieuwe te voorkomen. Dat kan uitmonden in verschillende beoordelingen en uitkomsten zoals:

- aanduiden van zoekzones voor regio's die met de provinciale waarden zoveel mogelijk rekening houden (intergemeentelijke bedrijventerreinen etc.);
- aanduiden van zones waarin conflicterende functies een oplossing vragen op regionaal niveau en welke condities daaraan gesteld worden;
- binnen welke randvoorwaarden kunnen losliggende woonwerklocaties het beste ontwikkeld worden vanuit milieu en andere belangen;
- bundelingsgebieden: waar en hoe natuur en landschap het beste in te passen;
- beperkingen/kansen die bestaande infrastructuur oplegt/biedt aan ruimtelijke ontwikkelingen.

8. MONITORING EN EVALUATIE

Door de gekozen streekplanopzet moet deze SMB zich beperken tot de hoofdlijnen van het beleid en de wijzen waarop daaraan in het vervolgproces nader invulling wordt gegeven. Dit gebeurt in hoge mate projectsgewijs. Het algemene kader dat de Commissie in dit advies heeft voorgesteld dient er evenwel toe de randvoorwaarden daarvoor vooraf expliciet te bepalen. De provincie wordt derhalve geadviseerd te monitoren en evalueren of dit kader zijn sturende werking bij de nadere uitwerkingen goed kan vervullen. Daarbij is het van belang te onderscheiden in beleidsvoornemens die onder deze SMB vallen (en dus onder het door de Commissie voorgestelde kader), waarvoor elders al wordt voorzien of die in een later stadium aan de orde komen. In alle gevallen is terugkoppeling op dit kader nodig en of aan de randvoorwaarden voor toetsing kan worden voldaan. Slechts dan kan deze SMB op streekplanniveau immers zijn strategische betekenis vervullen.

9. VORM EN PRESENTATIE

Houd de (hoofdtekst)tekst van het Milieurapport beknopt en overzichtelijk. Neem goed en recent kaartmateriaal op met duidelijke legenda's. Neem ten minste één kaart op waarop alle gebruikte topografische namen staan weergegeven.

Zorg voor een publieksvriendelijke samenvatting waarin de belangrijkste keuzemogelijkheden met hun beoordeling overzichtelijk staan weergegeven.

BIJLAGEN

bij het advies ten behoeve van de
Notitie reikwijdte en detailniveau
Strategische Milieubeoordeling Streekplan
Gelderland 2005

(bijlagen 1 t/m 2)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 12 augustus 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gedeputeerde Staten

provincie
GELDERLAND

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Commissie voor de milieueffectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

telefoon (026) 359 91 11
telefax (026) 359 94 80
e-mail post@gelderland.nl
internet www.gelderland.nl

datum 12 augustus 2004 nummer RE2004.72183
onderwerp Advies inzake reikwijdte en detailniveau strategische milieubeoordeling (SMB), Streekplan Gelderland 2005

	Commissie voor de milieueffectrapportage
ingekomen :	17 AUG. 2004
nummer	
dossier	1450-1/n 5
kopie naar :	HL/B.B./W.B. wt

Geachte commissie,

De integrale herziening Streekplan Gelderland zal op grond van de Europese richtlijn inzake de milieubeoordeling van plannen en programma's worden onderworpen aan een strategische milieubeoordeling (SMB). Het ontwerp-streekplan zal worden vastgesteld in december 2004. Definitieve vaststelling door Provinciale Staten vindt naar verwachting plaats vóór de zomer van 2005.

Voordat kan worden overgegaan tot het opstellen van de milieubeoordeling moet een besluit worden genomen over de reikwijdte en het detailniveau van de milieubeoordeling. In dat kader hebben wij bij brief van 5 augustus 2004 een aantal instanties verzocht te adviseren over de milieueffecten van de relevante ruimtelijke ontwikkelingen (en mogelijke alternatieven) waarvoor het streekplan naar verwachting kaderstellend zal zijn. Deze brief is als bijlage bijgevoegd.

Het raadplegen van de Commissie voor de m.e.r. is in tegenstelling tot het raadplegen van bepaalde instanties niet verplicht op grond van de Europese richtlijn. Aangezien de SMB een nieuw instrument is en de richtlijn in Nederland niet tijdig is geïmplementeerd, hechten wij belang aan advies van de Commissie voor de m.e.r. over de concept-notitie Reikwijdte en Detailniveau. Bij dezen willen wij u verzoeken te adviseren in ons SMB-traject, te beginnen over reikwijdte en detailniveau.

Momenteel zijn wij druk bezig met het opstellen van deze notitie. Gezien de beschikbare tijd willen wij vragen om parallel hieraan, op basis van de bij deze brief toegevoegde informatie, een voorlopig advies op te stellen. De informatie is een voorlopige lijst met mogelijke te beoordelen onderwerpen evenals de Hoofdlijnennota van het nieuwe streekplan. Verder is er een lijst met de belangrijkste documenten toegevoegd.

Naar verwachting kunnen wij op 8 september 2004 de concept-notitie Reikwijdte en Detailniveau aanleveren. Graag zouden wij in week 38 met u in overleg treden over deze notitie en uw concept-advies; bij voorkeur op dinsdag 14 september 2004, dit vanwege de geplande aanlevering van de notitie aan het college van Gedeputeerde Staten op 22 september 2004.

inlichtingen bij dhr. V.B. Roerdink
e-mail v.roerdink@prv.gelderland.nl
verzonden 16 AUG. 2004

doorkiesnr. (026) 359 85 39

BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28.50.10.824
ABN • AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463
Postbank-girorekening 869762
BTW nr. 001825100.B03

IBANnr.: NL74BNG0285010824
SWIFT/BIC: BNGHNL2G

BIJLAGE 2

Projectgegevens

Initiatiefnemer: provincie Gelderland

Bevoegd gezag: provincie Gelderland

Besluit: Streekplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C00.6

Activiteit: vaststellen van een streekplan, waarin zoekzones voor windmolens, regionale bedrijventerreinen, woningbouwlocaties, glastuinbouw en floodreliëfwerken worden gegeven, tevens vindt een concrete beleidsbeslissing over een zandwinlocatie plaats.

Procedurele gegevens:

Adviesaanvraag strategische milieubeoordeling: 12 augustus 2004

Advies strategische milieubeoordeling uitgebracht: 21 september 2004

Bijzonderheden: Voor de structuurvisie wordt een strategische milieubeoordeling (SMB) uitgevoerd op grond van de EU richtlijn 2001/42/EG betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's. Op grond van de EU richtlijnen vindt advisering door de Commissie op vrijwillige basis plaats. De richtlijn is nog niet vertaald in Nederlandse regelgeving. De Commissie is advies gevraagd ten behoeve van de Notitie reikwijdte en detailniveau SMB.

Het advies richt zich met name op de ontwikkeling van een regionaal kader, waaraan latere concrete projecten kunnen worden getoetst. Tevens geeft het een aantal selectiecriteria op basis waarvan kan worden nagegaan of de concrete plannen vanuit de regio's in het Milieurapport op hun milieueffecten zouden moeten worden beoordeeld.

Voor de zoekzones, de concrete beleidsbeslissing en de concrete plannen uit de regio's die in het Milieurapport worden opgenomen geeft de Commissie een mogelijk toetsingkader.

Samenstelling van de werkgroep:

prof.dr. J.M. Mastop

ir. W.H.A.M. Keijsers

dr. N. Verster

ing. F.H. Wagemaker

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: dr. N.W.M. van Buren.

Advies ten behoeve van de Notitie reikwijdte en detail-niveau Strategische Milieubeoordeling Streekplan Gelderland 2005

De provincie Gelderland werkt aan de voorbereiding van een streekplan. De Commissie voor de milieueffectrapportage is gevraagd te adviseren in het kader van de Strategische Milieubeoordeling.

ISBN 90-421-1398-7